

Sarajevo, 17.02.2020. godine

SEDMIČNI PREGLED KRETANJA NA GLOBALNIM FINANSIJSKIM TRŽIŠTIMA
10.02.2020.- 14.02.2020.

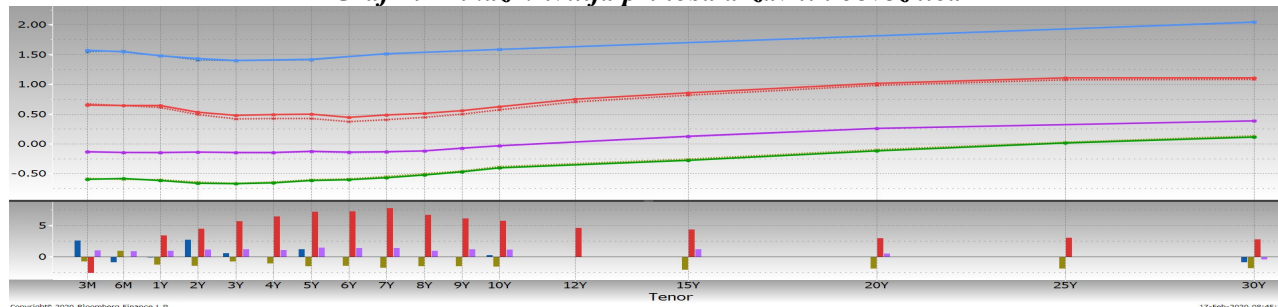
Tabela 1: Prikaz kretanja prinosa na državne obveznice

Prinosi	Eurozona		SAD		Velika Britanija		Japan	
	7.2.20	14.2.20	7.2.20	14.2.20	7.2.20	14.2.20	7.2.20	14.2.20
2 godine	-0,64	-0,66	1,40	1,43	0,49	0,54	-0,15	-0,13
5 godina	-0,60	-0,62	1,40	1,42	0,42	0,50	-0,14	-0,12
10 godina	-0,39	-0,40	1,58	1,58	0,57	0,63	-0,04	-0,03

Tabela 2: Prikaz kretanja prinosa na njemačke Bubillove

Dospijeće	Prinosi		
	7.2.20	14.2.20	
3 mjeseca	-0,496	-0,562	↓
6 mjeseci	-0,595	-0,585	↑
1 godina	-0,588	-0,597	↓

Graf 1: Prikaz krivulja prinosa državnih obveznica

Graf prikazuje krive prinosa Njemačke (zelena), SAD (plava), Velike Britanije (crvena) i Japana (ljubičasta) za periode od 3 mjeseca do 30 godina na dane 14.02.2020. godine (pune linije) i 07.02.2020. godine (isprekidane linije). Na donjem dijelu grafa je prikazana razlika između vrijednosti odgovarajućih prinosa na navedene datume.

EUROZONA

I dalje prisutna povećana potražnja za sigurnim investicijama, usljed rizika koji sa sobom nosi širenje koronavirusa, uticala je na blagi pad prinosa sigurnijih obveznica eurozone tokom prošle sedmice. Početkom sedmice su objavljeni podaci koji su ukazali na priličan pad industrijske proizvodnje u eurozoni zabilježen krajem prošle godine, a krajem sedmice su objavljeni podaci o slabom rastu GDP-a eurozone u četvrtom kvartalu, pri čemu treba istaći da je njemački GDP stagnirao u odnosu na prethodni kvartal. **Evropska komisija je objavila prognoze privrednog rasta prema kojima se očekuje da će GDP eurozone ove godine zabilježiti isti rast kao u prethodnoj godini, odnosno rast od 1,2%.** Evropska komisija je navela da je spori oporavak privrednog rasta u odnosu na 2019. godinu pod negativnim uticajem izbijanja koronavirusa, koji je okarakterisan kao „ključni silazni rizik“. Prognoze ove institucije za rast GDP-a Italije za tekuću godinu iznose 0,3% te 0,6% u 2021. godinu, nakon iznenađujućeg pada GDP-a koji je zabilježen krajem prošle godine. Zamjenik ministra finansija Italije Misiani je izjavio da postoji mogućnost da zbog koronavirusa Italija bude suočena sa četvrtom recesijom u posljednjih nešto više od 10 godina, odnosno da je moguće da ciljani nivoi privrednog rasta za 2020. godinu budu promašeni. Agencija za dodjelu kreditnog rejtinga Fitch je zadržala rejting Italije (BBB) nepromijenjenim, kao i „negativne“ izglede rejtinga, iako je očekivano da bi moglo doći do promjene izglada na „stabilan“.

Predsjednica ECB Lagarde je na izlaganju pred Parlamentom EU izjavila da monetarna politika „nije jedina igra u gradu“, kao i da što duže stimulatívne mjere ECB ostanu na snazi, to je veći rizik da sporedni efekti postanu izraženiji. Ona je dodala da kada su kamatne stope niske, fiskalna politika može biti veoma efikasna, odnosno može da podrži trend privrednog rasta eurozone, a što zauzvrat povećava cjenovne pritiske i na kraju može da dovede do većih kamatnih stopa, čime je još jednom zatražena veća potrošnja država članica. Glavni ekonomista ECB Lane je izjavio da bi izbijanje koronavirusa u Kini moglo imati prilično ozbiljne kratkoročne posljedice po ekonomiju uslijed otkazivanja i odgađanja planova potrošnje. Što se tiče inflacije u eurozoni, Lane je izjavio da bazni scenario ECB ukazuje na postepeni, ali vidljiv rast inflacije, kao i da je za to još uvijek potrebna prilagodljiva monetarna politika koja će podržati snažnije usklađivanje inflacije ka ciljanom nivou u srednjem roku. Lane je izjavio i da su monetarni stimulansi, kao što su negativne kamatne stope, i dalje efikasni, ali da kreatori fiskalnih politika mogu učiniti više, te je dodao da je faza niskih kamatnih stopa u eurozoni „privremena“.

Tabela 3: Kretanje ekonomskih indikatora za eurozonu

Red.br.	Ekonomski indikatori		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodni period
1.	Industrijska proizvodnja – EZ (G/G)	DEC	-2,5%	-4,1%	-1,7%
2.	Industrijska proizvodnja – Italija (G/G)	DEC	-0,4%	-4,3%	-0,8%
3.	Industrijska proizvodnja – Grčka (G/G)	DEC	-	-4,5%	-9,0%
4.	Industrijska proizvodnja – Finska (G/G)	DEC	-	0,6%	1,7%
5.	Sentix indeks povjerenja investitora – EZ	FEB	5,9	5,2	7,6
6.	GDP – EZ (kvartalno) prelim.	IV kvartal	0,1%	0,1%	0,3%
7.	GDP – Njemačka (kvartalno) prelim.	IV kvartal	0,1%	0,0%	0,2%
8.	GDP – Holandija (kvartalno) prelim.	IV kvartal	0,3%	0,4%	0,4%
9.	GDP – Portugal (kvartalno) prelim.	IV kvartal	0,4%	0,6%	0,4%
10.	Trgovinski bilans – EZ (u milijardama EUR)	DEC	19,3	22,2	19,1
11.	Trgovinski bilans – Italija (u milijardama EUR)	DEC	-	5,01	4,89
12.	Javni dug – Italija (u milijardama EUR)	DEC	-	2.409,2	2.445,9
13.	Stopa inflacije – Njemačka	JAN	1,6%	1,6%	1,5%
14.	Stopa inflacije – Holandija	JAN	1,6%	1,7%	2,8%
15.	Stopa inflacije – Španija	JAN	1,1%	1,1%	0,8%
16.	Zaposlenost – EZ (kvartalno) prelim.	IV kvartal	-	0,3%	0,1%
17.	ILO stopa nezaposlenosti – Francuska (kvartalno)	IV kvartal	8,5%	8,1%	8,5%

SAD

Uprkos rastu zabrinutosti zbog širenja koronavirusa, finansijsko tržište u SAD je tokom protekle sedmice bilo relativno mirno. Predsjednik SAD Trump je objavio godišnji budžet i plan potrošnje u iznosu od 4,8 biliona USD, predlažući značajna smanjenja socijalnih programa, ali i povećanje potrošnje na odbranu i specifična davanja, koja bi povećala bruto javni dug iznad 30 biliona USD u narednoj deceniji. U obraćanju pred Kongresom predsjednik Feda Powell je istakao zabrinutost za izgled ekonomije SAD, te je kao značajan faktor naveo potencijalnu prijetnju širenja koronavirusa iz Kine. Powell je, takođe, ponovio stav Feda da je trenutni raspon referentne kamatne stope „prikladan“ za održavanje ekspanzije.

Prema rezultatima ankete koju je proveo Fed iz Njujorka, radnici su postali optimističniji u pogledu tržišta rada, kao i izgleda oko inflacije u narednoj godini, dok je prognozirana stopa inflacije u sljedeće tri godine ostala nepromijenjena (2,5%), što je znak da potrošači očekuju da će cijene ostati stabilne.

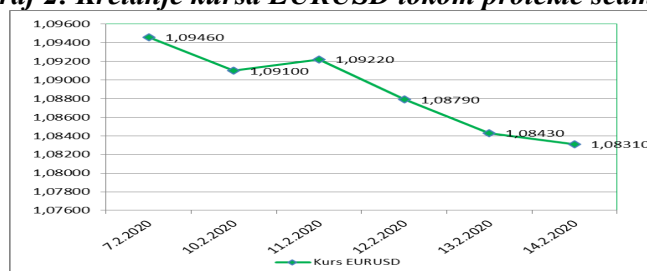
Prema rezultatima istraživanja Bloomberg-a za februar, ekonomski analitičari prognoziraju stopu rasta GDP-a od 1,8% za tekuću godinu, te stope od 2,0% i 1,9% za 2021. i 2022. godinu, respektivno. Prognozirana stopa inflacije za tekuću godinu je blago revidirana na 2,0% sa prethodno prognoziranih 2,1%, dok za narednu godinu iznosi 2,1%. Većina anketiranih ekonomista očekuje da će Fed na sjednici koja se održava u martu zadržati trenutnu referentnu kamatnu stopu, dok vjerovatnoća recesije u narednih 12 mjeseci iznosi 26,5%.

Tabela 4: Kretanje ekonomskih indikatora za SAD

Red.br.	Ekonomski indikatori		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodni period
1.	Indeks potrošačkih cijena (G/G)	JAN	2,4%	2,5%	2,3%
2.	Bilans budžeta (u mlrd USD)	JAN	-10,0	-32,6	-13,3
3.	Zarade po radnoj sedmici (G/G)	JAN	-	0,0%	0,1%
4.	Indeks ulaznih cijena (G/G)	JAN	0,2%	0,3%	0,5%
5.	Indeks izlaznih cijena (G/G)	JAN	-0,2%	0,5%	-0,9%
6.	Obim maloprodaje (M/M)	JAN	0,3%	0,3%	0,2%
7.	Zahtjevi za hipotekarne kredite	7. FEB	-	1,1%	5,0%
8.	Inicijalni zahtjevi nezaposlenih za pomoć	8. FEB	210.000	205.000	203.000
9.	Bloomberg indeks potrošačkog povjerenja	9. FEB	-	65,7	66,5
10.	Indeks industrijske proizvodnje (M/M)	JAN	-0,2%	-0,3%	-0,4%
11.	Iskorištenost kapaciteta	JAN	76,8%	76,8%	77,1%

USD je aprecirao u odnosu na EUR, te je kurs EURUSD zabilježio pad sa nivoa od 1,0946 na nivo od 1,0831 (najniži nivo od polovine maja 2017. godine), a što predstavlja smanjenje od 1,05% na sedmičnom nivou.

Graf 2: Kretanje kursa EURUSD tokom protekle sedmice

VELIKA BRITANIJA

Investitori su trenutno zabrinuti za ishod trgovinskih pregovora između Velike Britanije i EU. Investitori očekuju da bi se mogli pojaviti problemi u trgovinskim pregovorima sa EU u narednih 11 mjeseci koji predstavljaju tranzicijski period Brexita.

Zvaničnik Gove, koji je de facto zamjenik premijera, je delegatima potvrdio da će u sklopu priprema za buduće odnose o pitanju granica, vlada uvoditi trgovinske barijere u post Brexit periodu. Gove je upozorio da će postojati provjere hrane i dobara životinjskog porijekla, kao i da će postojati i carinske deklaracije te obavezni sigurnosni certifikati za ukupan uvoz. Pored toga, Gove je istakao da je jedini način da se izbjegnu ove procedure usklađivanje sa EU zakonima. Ipak, ukoliko se ovo usklađivanje provede, onda se potkopava osnova na kojoj je premijer osigurao svoj mandat na opštim izborima koji su potvrdili Brexit.

Guverner BoE Carney je izjavio da će rast kamatnih stopa, odnosno uzlazno prilagođavanje, vjerovatno biti umjereno. On je, takođe, izjavio da BoE očekuje da će kamatne stope biti relativno niske u doglednoj budućnosti, dok član MPC Haskel smatra da ograničene mogućnosti BoE znače da je potrebno odmah smanjiti kamatne stope kako bi se podstakla inflacija. Pregovarač EU za Brexit Barnier je izjavio da će Brisel odbaciti napore koji se odnose na sporazum o finansijskim uslugama u novom sporazumu između EU i Velike Britanije u novom trgovinskom sporazumu ili o dugoročnom sporazumu ekvivalencije, koji predstavlja režim kojim će upravljati London do kraja ove godine. Barnier insistira na tome da će EU odluke biti donesene unilateralno od strane EU.

Jedan od zvaničnika BoE Bailey je uoči krucijalnih pregovora sa EU izjavio da Velika Britanija treba da ima slobodu u promjeni svojih pravila. Prema njegovom mišljenju, neophodno je da postoje kapaciteti za reviziju i usvajanje pravila. Takođe, on je sugerisao da Velika Britanija može da odstupa od širokih EU pravila poput Solventnosti II koja pokrivaju osiguranje, kao i MiFID koji pokriva investicijske usluge. Bailey je ove komentare iznio prilikom jučerašnjeg obraćanja u Parlamentu. Ministar finansija Javid želi da se postigne sporazum koji će omogućiti stalni pristup tržištu EU, što je glavni pregovarač EU Barnier već odbio s obzirom na to da pravila Velike Britanije mogu odstupati od EU pravila. Takođe,

predsjednica EU Komisije von der Leyen je upozorila premijera Johnsona da će Velika Britanija trebati buduća obavezivanja prema EU zbog „jedinstvenog“ pristupa koji bi imala prema EU tržištu. Guverner BoE Carney je izjavio da je još uvijek veoma rano prosuditi uticaj koronavirusa na ekonomiju i finansije.

Tabela 5: Kretanje ekonomskih indikatora za UK

Red. br.	Ekonomski indikator		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodni period
1.	Ukupne poslovne investicije P (Q/Q)	IV kvartal	-	-1,0%	0,0%
2.	GDP (Q/Q) P	IV kvartal	0,0%	0,0%	0,4%
3.	Lična potrošnja (Q/Q) P	IV kvartal	0,1%	0,1%	0,3%
4.	Potrošnja vlade (Q/Q) P	IV kvartal	0,5%	2,1%	-0,6%
5.	Izvoz (Q/Q) P	IV kvartal	1,8%	4,1%	7,9%
6.	Uvoz (Q/Q) P	IV kvartal	-0,1%	-0,8%	-0,3%
7.	Industrijska proizvodnja (G/G)	DEC	-0,8%	-1,8%	-2,5%
8.	Prerađivački sektor (G/G)	DEC	-1,0%	-2,5%	-3,3%
9.	Trgovinski bilans (u mil GBP)	DEC	-350	7.715	1.821
10.	Građevinski sektor (G/G)	DEC	3,6%	5,0%	2,6%

Tokom protekle sedmice GBP je aprecirala u odnosu na EUR i u odnosu na USD. Kurs EURGBP je zabilježio pad sa nivoa od 0,84918 na nivo od 0,83011, dok je kurs GBPUSD povećan sa nivoa od 1,2892 na nivo od 1,3047.

JAPAN

Prošle sedmice su objavljene prognoze MMF-a prema kojim će privredni rast Japana iznositi 0,7% u 2020. i 0,5% u 2021. godini, dok Vlada Japana prognozira stopu od 1,4% za tekuću godinu. S obzirom na to da je trenutna stopa inflacije znatno ispod ciljanog nivoa BoJ od 2%, MMF je revidirao prognoze vezane za inflaciju, te prognozirane stope za tekuću i narednu godinu iznose 1,1% i 1,2%, respektivno. Kao ključni dugoročni rizik za zemlju navodi se starenje stanovništva.

Savjetnik premijera Japana za ekonomiju Hamada je izjavio da je japanska privreda krajem prošle godine zabilježila najveću krizu od 2014. godine, te je istakao da bi fokus trebalo usmjeriti na efekte širenja koronavirusa kako bi se izbjegla recesija u narednim kvartalima.

Tabela 6: Kretanje ekonomskih indikatora za Japan

Red. br.	Ekonomski indikator		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodni period
1.	Trgovinski bilans (u milijardama JPY)	DEC	28,0	120,7	-2,5
2.	Tekući račun (u milijardama JPY)	DEC	464,7	524,0	1.436,8
3.	Monetarni agregat M2 (G/G)	JAN	2,7%	2,8%	2,7%
4.	Monetarni agregat M3 (G/G)	JAN	2,3%	2,3%	2,3%
5.	Indeks proizvođačkih cijena (G/G)	JAN	1,5%	1,7%	0,9%
6.	Indeks uslužnog sektora (M/M)	DEC	0,1%	-0,2%	1,4%
7.	Porudžbine mašinskih alata (G/G) P	JAN	-	-35,6%	-33,5%

JPY je tokom protekle sedmice aprecirao u odnosu na EUR, te je kurs EURJPY zabilježio pad sa nivoa od 120,14 na nivo od 118,95 (najniži nivo od polovine oktobra prošle godine). JPY je blago deprecirao u odnosu na USD, te je kurs USDJPY zabilježio rast sa nivoa od 109,75 na nivo od 109,78.

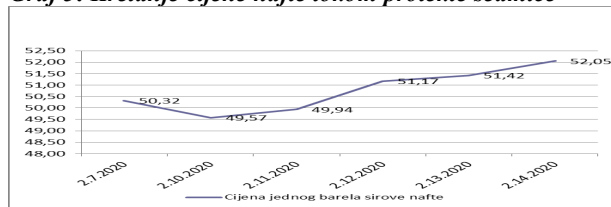
NAFTA I ZLATO

Na otvaranju njujorške berze u ponedjeljak cijena jednog barela sirove nafte je iznosila 50,32 USD (45,97 EUR). Cijena nafte je početkom sedmice smanjena pod uticajem slabljenja kineske tražnje za ovim energentom, što je rezultat širenja koronavirusa. Do kraja sedmice cijena nafte je zabilježila rast uprkos tome što se čekao odgovor Rusije vezano za smanjenje obima proizvodnje nafte. OPEC je predložio smanjenje ponude, dok je ministar energije Rusije Aleksandr Novak izjavio da Moskva „studira“ plan OPEC+ te je sadašnju situaciju nazvao „izuzetno nestabilnom“. Pojedini analitičari su ove izjave protumačili kao optimistične, što je i uticalo na rast cijene nafte.

Sredinom sedmice cijena nafte je nastavila da bilježi rast nakon što su glavni proizvođači u Rusiji dali podršku za produženje smanjenja obima proizvodnje što je predložio OPEC+, dok globalno tržište čeka definitivni odgovor na uticaje koronavirusa. Pored toga, OPEC je snizio očekivanja za globalnu tražnju za naftom u prvom kvartalu za 440.000 barela dnevno, odnosno za trećinu. Krajem sedmice cijena nafte je nastavila da bilježi rast nakon što su OPEC i IEA smanjili očekivanja za tražnju naftom, pri čemu IEA predviđa da će u prvom kvartalu ove godine biti smanjena prvi put u posljednjih deset godina, što je rezultat uticaja koronavirusa. IEA smatra da pad u potražnji za naftom predstavlja rizik viška od oko 1,7 miliona barela na dnevnom nivou u prvom kvartalu i 560.000 u drugom kvartalu. Obim proizvodnje OPEC-a u januaru je najmanji od 2009. godine. Do kraja sedmice Rusija nije donijela odluku o prijedlogu OPEC+ da se dalje smanji obim proizvodnje ovog energenta.

Na zatvaranju tržišta u petak cijena jednog barela nafte je iznosila 52,05 USD (48,06 EUR). Posmatrano na sedmičnom nivou cijena nafte je povećana za 3,44%.

Graf 3: Kretanje cijene nafte tokom protekle sedmice

Pripremili:

Služba Front Office

Odjeljenje za bankarstvo

Odricanje od odgovornosti (Disclaimer)

Navedeni pregled kretanja je zasnovan na eksternim izvorima i ne sadrži bilo kakve komentare, procjene i stavove CBBiH. Centralna banka ne može garantovati njihovu tačnost i ne snosi odgovornost za direktnu ili indirektnu štetu koja može nastupiti kao posljedica korištenja ili nemogućnosti korištenja informacija, materijala ili sadržaja, ili za posljedice odluka donesenih na bazi njih.

Na otvaranju londonske berze metala u ponedjeljak cijena jedne fine unce zlata je iznosila 1.570,44 USD (1.434,72 EUR). Početkom sedmice cijena zlata je povećana kako se broj umrlih od koronavirusa povećao, što je uticalo na rast zabrinutosti i ekonomske uticaje ovih dešavanja. Međutim, već narednog dana, nakon što je Svjetska banka ponudila tehničku pomoć Kini u podršci borbi sa epidemijom koronavirusa, ali bez novih kredita, cijena zlata je smanjena. Zvaničnik Svjetske banke Malpass je istakao da Svjetska banka radi sa Svjetskom zdravstvenom organizacijom u pružanju pomoći Kini, uključujući i savjete o prethodnim zdravstvenim krizama, ali kreditni resursi nisu u planu s obzirom na to da Kina koristi svoje resurse. U narednim danima cijena zlata je uglavnom bilježila rast zbog rizika koje je izazvao strah od širenja koronavirusa. Podaci o broju zaraženih su značajno revidirani na gore uslijed promjene metodologije dijagnostifikovanja. Sada su prepoznate četiri nove kategorije: „sumnjivi slučajevi“, „klični dijagnosticirani slučajevi“, „potvrđeni slučajevi“ i „pozitivni testovi“. Krajem sedmice cijena zlata je nastavila da bilježi rast. Direktorica MMF-a Georgieva je izjavila da nedostatak dubljeg poboljšanja globalnog ekonomskog sistema usporava ionako anemičan globalni rast, dok je uticaj koronavirusa dodatno produbio ovo stanje čime je umanjio izgleda za značajniji privredni rast u ovoj godini.

Na zatvaranju tržišta u petak cijena jedne fine unce zlata je iznosila 1.584,06 USD (1.462,52 EUR). Cijena zlata je na sedmičnom nivou zabilježila rast od 0,87%.

Graf 4: Kretanje cijene zlata tokom protekle sedmice

